

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
85 0 P 034271 17 Rev 2
Banja Luka, 8.8.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. A. iz P. zastupanog po punomoćniku S. M. advokatu iz D., protiv tuženog BO A.D. B. zastupanog po punomoćniku R. S. zaposlenoj kod tuženog, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju 85 0 P 034271 17 Gž 3 od 25.10.2018. godine, na sjednici održanoj dana 8.8.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju 85 0 P 034271 15 P 2 od 08.6.2015. godine odbijen je zahtjev tužitelja kojim je tražio da se obaveže tuženi da mu po osnovu naknade štete – isplate sume osiguranja isplati iznos od 140.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 08.7.2012. godine kao dana nastanka štete, do isplate i da mu naknadi troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju 85 0 P 034271 17 Gž 3 od 25.10.2018. godine žalba tužitelja je uvažena i prvostepena presuda preinačena tako da je obavezan tuženi BO A.D. B. da tužitelju J. A. iz P. po osnovu naknade štete isplati iznos od 92.535,80 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 08.07.2012. godine kao dana nastanka štete pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 14.256,37 KM, sve u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev u cjelosti, ili da se revizija usvoji pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je preciziran zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tuženi na ime naknade štete po osnovu nastupanja osiguranog slučaja isplati

iznos od 92. 535,80 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 08.7.2012. godine kao dana nastanka štete do isplate, kao i zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka.

Odlučujući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da je između tužitelja i tuženog zaključen Ugovor o višegodišnjem osiguranju za period od 01.01.2011. do 01.01.2021. godine; da je dana ...godine tuženi izdao tužitelju polisu osiguranja broj ...; da se štetni događaj-požar na objektima tužioca desio dana 08.07.2012. godine; da predmetni ugovor nije raskinut; da tužilac nije uredno plaćao osiguranje, te da je vođen postupak radi isplate zaostalih rata; da je izdata polisa osiguranja za period od 01.01.2011. godine do 01.01.2012. godine na iznos od 140.000,00 KM, a po isteku perioda na koji je predmetna polisa izdata, tuženi nije izdao drugu polisu osiguranja, da tuženi nije podnio tužbu za raskid ugovora o osiguranju, da nije dao izjavu za raskid ugovora, kao i da tuženi do podnošenja tužbe sudu nije tužiocu isplatio ugovorenu sumu osiguranja.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud je našao da predmetni ugovor o višegodišnjem osiguranju od ... godine ne sadrži sve bitne elemente ugovora o osiguranju (premiju i sumu osiguranja); da se osigurani slučaj desio nakon dana isteka police osiguranja broj godine , te da tužitelj nije obavijestio osiguravača u roku propisanom uslovima osiguranja o nastalom osiguranom slučaju, pa je tužbeni zahtjev odbio u cjelosti.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju 85 0 P 034271 15 Gž 2 od 02.12.2015. godine žalba tužitelja je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena tako da je obavezan tuženi BO A.D. Bijeljina da tužitelju J.A. iz P. po osnovu naknade štete isplati iznos od 25.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana 08.7.2012. godine kao dana nastanka štete do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.014,06 KM sve u roku od 30 dana od dana prijema presude, dok je sa viškom zahtjeva za naknadu štete preko dosuđenog iznosa tužitelj odbijen.

Protiv ove drugostepene odluke tužitelj i tuženi su uložili revizije, te je rješenje ovog suda 85 0 P 034271 16 Rev od 20.9.2017. godine revizija tuženog odbačena kao nedozvoljena, revizija tužitelja usvojena, drugostepena presuda ukinuta i predmet vraćen drugostepenog sudu na ponovno suđenje zbog povrede pravila parničnog postupka u dijelu koji se odnosi na visinu dosuđene naknade štete.

Dakle, zbog odbacivanja revizije tuženog, ovaj sud nije odlučivao o osnovu naknade štete, nego samo o dosuđenoj visini te naknade. Ovo znači da je drugostepeni sud u ponovnom odlučivanju o žalbi tužitelja, mogao odlučivati samo o visini naknade štete, ali ne i o osnovu te naknade.

U ponovnom odlučivanju o žalbi tužitelja, drugostepeni sud je postupajući po uputstvima ovog suda iz ukidnog rješenja 85 0 P 034271 16 Rev od 20.9.2017. godine, usvajajući žalbu tužitelja, temeljem odredbe člana 229. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP), prvostepenu presudu preinačio tako da je obavezao tuženog da tužitelju naknadi štetu u iznosu od 92.535.80 KM prihvatajući u cjelosti nalaz vještaka građevinske struke M.V. iz D. u pogledu visine nastale štete na građevinskim objektima tužitelja.

Odluka drugostepenog suda je na zakonu zasnovana.

Iako, kako je naprijed rečeno, pobijanu presudu nije moguće pobijati u pogledu osnova naknade štete, vrijedi napomenuti da je pravilno drugostepeni sud našao da ugovor o višegodišnjem trajanju osiguranja zaključen između tužitelja i tuženog godine na period do ... godine, uz potpisanu Policu osiguranja od ... godine sadrži sve elemente ugovora o osiguranju propisane Zakonom o obligacionim odnosima (“Službeni list SFRJ” br. 29/78, 39/85 i 57/89, te “Službeni glasnik Republike Srpske” broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO).

Bez značaja za odluku u ovoj parnici je insistiranje tuženog na činjenicu da za 2012. godinu (godinu u kojoj je nastao osigurani slučaj), nije potpisana Polica osiguranja.

Naime, odredbom člana 901. stav 1. ZOO, propisano da je ugovor o osiguranju zaključen kad ugovarači potpisu policu osiguranja, što u konačnom znači da polica nije ugovor o osiguranju, nego samo predstavlja ispravu o zaključenom ugovoru o osiguranju koja sadrži sve bitne elemente tog ugovora.

U konkretnoj situaciji, stranke nisu zaključile ugovor o višegodišnjem trajanju osiguranja uz obavezu da svaku pojedinu godinu zaključuju posebne police osiguranja, a takva obaveza kod ugovora o višegodišnjem trajanju osiguranja nije predviđena ni opštim uslovima osiguranja tuženog koji su sastavni dio ugovora, niti je obaveza potpisivanja police sa svaku godinu osiguranja predviđena bilo kojim propisom kojim se reguliše osiguranje imovine. Međutim, čak i ako se uzme da je kod ugovora o višegodišnjem trajanju osiguranja praksa tuženog bila da za svaku godinu osiguranja izdaje posebnu policu, krivica za nepotpisivanje police za 2012. godinu je na osiguravatelju, a ne na osiguraniku zbog čega on ne može snositi štetne posljedice.

U ovoj parnici nije bilo sporno da tužitelj nije redovno plaćao premiju osiguranja koja mu je policom broj...određena u iznosu od 336, 00 KM godišnje uz mogućnost plaćanja premije u 12 rata. Na okolnost koliko je tužitelj uplatio rata premije i kad je prestao plaćati te rate, u postupku nije izveden niti jedan dokaz osim saslušanja tužitelja kao parnične stranke iz čijeg iskaza proizlazi da je uplatio “nekoliko” rata osiguranja, bez utvrđenja o kom broju uplaćenih rata i o kom iznosu se radi.

Odredbom člana 124. ZOO propisano je da u dvostranim ugovorima, kad jedna strana ne ispuni svoje obaveze, druga strana može, ako šta drugo nije određeno, zahtijevati ispunjenje obaveze ili pod uslovima predviđenim zakonom raskinuti ugovor prostom izjavom, ako raskid ugovora ne nastupa po samom zakonu, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete.

Odredbom člana 913. stav 3. ZOO propisano je da, ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospjela poslije zaključenja ugovora ne plati do dospelosti niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu po isteku roku od 30 dana od kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača sa obavještenjem o dospelosti premije, ali s tim da taj rok ne može isteći prije nego što protekne 30 dana od dospelosti premije.

U konkretnoj situaciji nije ni sporno da tuženi kao osiguravatelj nije pismenim putem u preporučenoj pošiljci, kako je to predviđeno članom 24. stav 4. Opštih uslova, pozvao tužioca kao ugovarača osiguranja da mu u roku od 30 dana uplati ugovorenu premiju osiguranja, odnosno da u tom roku izvrši ugovorenu obavezu, zbog čega predmetni ugovor nije ni raskinut, pa kako je nastao osigurani slučaj (požar na farmi tužioca), to je tuženi kao osiguravač po

predmetnom ugovoru u obavezi da tužiocu naknadi štetu shodno odredbi člana 919. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

Osim navedenog, da predmetni ugovor o višegodišnjem trajanju osiguranja nije raskinut kako to tvrdi revident, ide u prilog i činjenica da tužitelj tužbom kojom je pokrenuo parnicu kod Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 030065 12 P nije shodno odredbi člana 124. i člana 913. stav 3. ZOO tražio raskid ugovora, nego ispunjenja obaveze plaćanja premije tužitelja u ovom predmetu, u kojoj parnici je i uspio. Naime, prema stanju spisa, pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 030065 12 P od 28.6.2013. godine tuženi (tužitelj u ovoj parnici) je obavezan na ispunjenje obaveze iz ugovora o osiguranju, odnosno na plaćanje premije u iznosu od 4.516,79 KM i alikvotnog dijela u iznosu od 1.515,30 KM.

Bez ikakvog osnova je i tvrdnja revidenta da je predmetni ugovor o višegodišnjem trajanju osiguranja raskinut temeljem odredbe člana 913. stav 4. ZOO. Tom odredbom propisano je da u svakom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu, ako premija osiguranja ne bude plaćena u roku od godine dana od dospelosti.

Naime, činjenicu da premija osiguranja po predmetnom ugovoru o višegodišnjem trajanju osiguranja nije plaćana duže od godinu dana od dospelosti premije predstavlja novu činjenicu u smislu odredbe člana 242. ZPP koju tužitelj nije isticao u toku postupka i koja se u smislu naprijed navedene odredbe ZPP-a ne može iznositi u revizijskom postupku. Kako je već naprijed rečeno, na okolnost propuštanja plaćanja premije od strane tužitelja, tuženi nije izveo niti jedan dokaz, pa tako ni na okolnost da ta premija nije plaćana duže od jedne godine. Pri tome je pogrešna tvrdnja revidenta da je premija osiguranja dospjela prilikom potpisivanja i uručjenja police osiguranja. Navedenom policom broj ... od godine tužitelju je plaćanje premije osiguranja u visini od 336,00 KM omogućeno u 12 rata, što znači da obaveza plaćanja premije za osiguranika nastaje dospijecom svake pojedine rate premije osiguranja.

Iako se revizijom tuženog ne pobija drugostepena presuda u pogledu visine dosuđene naknade štete, vrijedi napomenuti da je tu visinu drugostepeni sud pravilno utvrdio imajući u vidu nalaz vještaka građevinske struke M. V. na koji stranke nisu stavljale prigovore, kao ni na usmeno obrazloženje nalaza dato od strane vještaka na ročištu za glavnu raspravu. I po ocjeni ovog suda predmetni nalaz je sačinjen u svemu u skladu sa pravilima struke o čemu je drugostepeni sud dao detaljno obrazloženje koje u svemu prihvata i ovaj sud.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tuženog odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Rosa Obradović

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić